

Sammanfattning och kommentarer till remissvar 17KS306

I samband med att riktlinjer för motverkande av otillåten påverkan mot förtroendevalda i Gävle kommunkoncern har utarbetats har riktlinjerna varit på remiss i kommunkoncernen. Totalt har 13 remissvar inkommit.

Av inkomna svar så har nio (9) stycken svarat att dom anser att riktlinjerna är godtagbara och applicerbara i sin nuvarande form. Resterande fyra (4) remissvar har haft synpunkter i varierande omfattning på olika delar i dokumentet, dessa synpunkter sammanfattas och kommenteras nedan. Samtliga synpunkter kommer inte att kunna hanteras i detta dokument då det skulle bli allt för omfattande.

Sammanfattning och kommentar av remissvar

Det har i remissvar framförts att det vore önskvärt med riktlinjer/styrningar för hur mycket en förtroendevald ska tåla när det gäller "påhopp" i sociala medier och hur hot och dylikt som framförs i sociala medier ska hanteras. Även frågan om hur händelser som riktas mot anhöriga men med anledning av den förtroendevaldas uppdrag ska hanteras har lyfts.

Då förtroendevalda inte verkar som tjänstemän är inte lagrummen gällande *hot/våld mot tjänsteman* (Brottsbalken (BrB) Kap 17 §1) eller *förgripelse mot tjänsteman* (BrB Kap 17 §2) applicerbara på händelser som riktar sig mot förtroendevalda, i dagsläget saknas även lagrum som tar sikte på brottslighet som förövats på grund av en förtroendevalds uppdrag. Det lagrum som i dagsläget är tillämpligt för förtroendevalda är samma som för privatpersoner, exempelvis *olaga hot* (BrB Kap 4 §5) *ofredande* (BrB Kap 4 §7). Detta medför att det är svårt att skapa en riktlinje med en rekommendation om vad som är acceptabelt eller inte och hur mycket påhopp som ska tolereras då brotten utgår ifrån den drabbades upplevelse. Delar av den brottslighet som förtroendevalda utsätts för är dessutom så kallade *angivelsebrott*, vilket innebär att målsäganden måste ange brottet till åtal, det vill säga att den drabbade önskar att brottet utreds och drivs. Det finns naturligtvis undantagsbestämmelser för detta.

Gällande hur hot och dylikt som framförs i sociala medier bör hanteras så är formen för hur hotet framförs av underordnad betydelse. Dock är utredningsförutsättningarna för hot som framförs via sociala medier, e-post, sms eller brevledes bättre då det finns en dokumentation att använda i utredningen. Ett hot som framförs verbalt är svårt att dokumentera såvida det inte finns vittnen eller samtalet spelats in. Riktlinjen är medvetet generellt hållen i sammanhanget för att vara applicerbar på samtliga typer av hot, oaktat hur dom framförs. Detta har förtydligats i riktlinjerna under rubriken "*Åtgärder vid hot via post, e-post, sms, sociala medier eller liknande*"

I dom situationer en anhörig utsätts så är uppfattningen att dessa ska hanteras på samma sätt som om det vore den förtroendevalda själv som utsatts. Det är anledningen till hotet, i dom fall det går att identifiera som ska vara styrande för åtgärder och hantering. Detta har förtydligats i riktlinjerna under rubriken "*Avgränsningar/ansvarsfördelning*"

Frågor kring förtydligande av ansvarsfördelning samt att säkerhetsansvaret följer med verksamhetsansvaret.

Ansvarsfördelningen är problematisk när det gäller förtroendevalda då det är mycket svårt att hitta en juridisk definition av vilken befattningshavare som har arbetsmiljöansvaret för förtroendevalda som verkar på kommunal nivå. Ett kortare resonemang förs kring detta just under avsnittet som avhandlar ansvarsfördelning och avgränsningar. Då det redan i dagsläget bitvis är svårt att rekrytera förtroendevalda är det av största vikt att kommunen värnar om dom som finns. Detta kan bland annat göras genom en generös tolkning/hantering av händelser som faller under aktuellt område. Det finns ytterligare aspekter i detta, framförallt så ser partiernas interna organisationer väldigt olika

ut och det varierar kraftigt vilket stöd som en förtroendevald kan påräkna om denne utsätts, genom att kommunen har generös tolkning så uppnås i vart fall en gemensam lägstanivå gällande vilket stöd som kan påräknas.

Det efterfrågades också tydligare definitioner av vad generös tolkning/hållning är, och det är likt problematiken kring lagstiftningen svårt att "smalna av" detta utan att riskera att flertalet händelser hamnar utanför denna

riktlinje. Riktlinjerna är tänkta att vara applicerbara på dom flesta av situationer som kan tänkas uppstå och är medvetet generellt hållna. Riktlinjerna skulle nog kunna jämföras med en ramlagstiftning som i stort får sin innebörd genom sin tillämpning

Att säkerhetsansvaret följer med verksamhetsansvaret är delvis på grund av kommunkoncernens mångfacetterade verksamhet och dels eftersom det skulle kräva helt andra mandat jämfört med dagens mandat om säkerhetsansvaret skulle åläggas exempelvis säkerhetsenheten. Givet att arbetsmiljöansvaret för kommunens anställda personal i yttersta fall hamnar hos beslutsfattare i såväl nämnder som kommunstyrelse och kommunfullmäktige så vore det rimligt att jämställa säkerhetsansvaret med arbetsmiljöansvaret.

Synpunkt på att hanteringen av allmänna val borde ingå i riktlinjen.

Allmänna val genomförs i Sverige vart fjärde år och hanteras i särskild ordning, utanför riktlinjerna, Planering för valrörelsen 2018 är påbörjad.

Frågeställningar kring hur informationen kring riktlinjerna ska spridas till berörda samt utbildningsinsatser på området.

En informationsinsats gällande riktlinjer kommer att genomföras så snart riktlinjerna är fastställda och detta kommer att göras på flera olika sätt, exempelvis genom utskick samt genomgång av riktlinjerna vid utbildningstillfällen.

Utbildningar lyftes som en fråga i remissvaren och då påtalades det bland annat att "...förtroendevalda ska få utbildning i säkerhet och inte bara erbjudas..." Härvid är Säkerhetsenhetens uppfattning att det inte finns mandat att påtvinga utbildningar utan mandatet sträcker sig till att erbjuda utbildningar. Att fatta beslut om att skall genomföras torde vara en politisk fråga.

Utbildningar på området har genomförts och kommer att genomföras framgent, dels kommer utbildning att genomföras inför valrörelsen 2018 och del säkerhetsutbildning i allmänhet.

Frågan om vem som hanterar dom händelser som rapporteras internt.

Den funktionsbrevlåda som riktlinjerna hänvisar till (personsakerhet@gavle.se) hanteras av säkerhetsenheten. I samma stycke står det även att den drabbade bör söka säkerhetsenheten på telefon vid brådskande ärenden, detta har även förtydligats i riktlinjen under rubriken "*Intern rapportering*".

Synpunkter på dispositionen av dokumentet och även förslag om att vissa delar skulle kunna lyftas ur dokumentet och läggas i ett informationsdokument.

Dokumentet är utformat som ett huvuddokument på fem (5) sidor exklusive försättsblad, innehållsförteckning etc. Övriga ingående delar i dokumentet utgörs av bilagor. Detta för att få ett så enkelt och handfast grunddokument som möjligt där verksamheter och individer sedan kan anpassa antalet bilagor efter eget behov. Efter det att riktlinjerna är fastställda så kommer dom att läggas ut på Ankaret, uppdelat på grunddokument, bilagor och åtgärdskort för lättillgänglighet.